

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

2353957_RegNr_eI3-5808-631/2025

<http://www.infolex.lt/tp/2353957>

Administracinė byla Nr. eI3-5808-631/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-07108-2024-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 22.4.4; 22.7.; 55.1.3

(S)

REGIONŲ ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2025 m. spalio 23 d.

Vilnius

Regionų administracinio teismo Vilniaus rūmų teisėja Gitana Butrimaitė,

dalyvaujant pareiškėjai E. G.,

pareiškėjos atstovui advokatui Pauliui Snukiškiui,

atsakovo atstovei Dianai Leitaitei,

trečiojo suinteresuoto asmens Lietuvos administracinių ginčų komisijos atstovams Ingai Lipnickienei, Arminui Mockevičiui, Rūtai Mockevičienei,

trečiojo suinteresuoto asmens Profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ atstovei pirmininkei E. G.,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos E. G. skundą atsakovui Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus teritoriniam skyriui, tretieji suinteresuoti asmenys Lietuvos administracinių ginčų komisija ir profesinė sąjunga „Bendrumas-LAGK“, dėl sprendimų panaikinimo,

Teismas

n u s t a t ė :

Regionų administraciniame teisme gautas pareiškėjos E. G. skundas, kuriame prašoma: 1) panaikinti Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Inspekcija/VDI) Vilniaus teritorinio skyriaus (toliau – ir Skyrius) 2024 m. lapkričio 7 d. išvadą Nr. 1VD-299 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos prašymo suteikti sutikimą pakeisti būtinašias tarnybos sąlygas profesinė sąjunga „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G. (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų)“; 2) panaikinti Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus teritorinio skyriaus 2024 m. lapkričio 7 d. sprendimą Nr. SD-1-24040 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos prašymo suteikti sutikimą pakeisti būtinašias tarnybos sąlygas profesinė sąjunga „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G. (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų)“.

Pareiškėja skunde paaiškina, kad ji eina Lietuvos administracinių ginčų komisijos (toliau – ir Komisija) Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjo pareigas, taip pat užima Komisijoje veikiančios profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ (toliau – ir Profesinė sąjunga) pirmininko ir Profesinės sąjungos valdybos pirmininko pareigas. Komisija kreipėsi į Inspekcijos Skyrių su 2024 m. spalio 8 d. prašymu Nr. 19R-3207 „Dėl sutikimų“, kuriuo, be kita ko, prašė pakeisti būtinašias tarnybos sąlygas pareiškėjai, siūlant laisvas lygiavertes karjeros valstybės tarnautojų pareigas Komisijoje, o jeigu tokių nebus – siūlant laisvas žemesnes karjeros valstybės tarnautojų pareigas, o jų nesant, arba pareiškėjai nesutikus eiti siūlomų pareigų, pasibaigus teisės aktuose nustatytam išpėjimo laikotarpiui, atleisti iš pareigų vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punktu. Teritorinio skyriaus darbo grupė parengė 2024 m. lapkričio 7 d. išvadą Nr. 1VD-229 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos prašymo suteikti sutikimą pakeisti būtinašias tarnybos sąlygas profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G. (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų)“ (toliau – ir Išvada), kuria buvo pasiūlyta išduoti Komisijai sutikimą pakeisti būtinašias tarnybos sąlygas pareiškėjai (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų Valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punkto pagrindu). Atsižvelgdamas į Išvadoje pateiktą pasiūlymą, Teritorinio skyriaus vedėjas priėmė 2024 m. lapkričio 7 d. sprendimą Nr. SD-1-24040 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos prašymo suteikti sutikimą pakeisti būtinašias tarnybos sąlygas profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G. (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų)“ (toliau – ir Sprendimas), kuriuo nusprendė suteikti sutikimą pakeisti būtinašias

tarnybos sąlygas pareiškėjai (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų Valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punkto pagrindu).

Pažymi, kad Komisijos darbuotojai 2024 m. kovo 13 d. įsteigė profesinę sąjungą „Bendrumas-LAGK“. Profesinės sąjungos pirmininkė E. G. (pareiškėja) 2024 m. balandžio 2 d. pranešimu informavo Komisijos pirmininkę apie Komisijos darbuotojų įsteigtą Profesinę sąjungą, kuri atstovauja Profesinės sąjungos narius santykiuose su darbdaviu (Komisija). Buvo paprašyta Komisijos pirmininkės su Profesine sąjunga derinti darbuotojų darbo, ekonominius, socialinius klausimus bei interesus. Nurodo, kad Komisijos pirmininkė, sužinojusi apie tai, kad Komisijoje yra įsteigta Profesinė sąjunga ir tai, kad Profesinės sąjungos pirmininke yra išrinkta pareiškėja, kuri tuo pačiu yra ir Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėja (valstybės tarnautoja), skambučiais, elektroniniais laiškais, pokalbių darbuotojų susirinkimų metu, pokalbių su pareiškėja metu, pradėjo teikti nepagrįstus nurodymus, reikalavimus, kaltinimus pareiškėjai kaip Profesinės sąjungos pirmininkei, kištis į Profesinės sąjungos veiklą, taikydama psichologinį smurtą, bauginimą, spaudimą pareiškėjai, rodydama beribę ir absoliučią Komisijos pirmininkės valdžią prieš Profesinę sąjungą.

Nurodo, kad 2024 m. balandžio 10 d. pareiškėja gavo Komisijos pirmininkės elektroninį laišką „Dėl profesinės sąjungos“, kuriame prašoma pateikti profesinės sąjungos narių sąrašą. Tokius veiksmus pareiškėja laiko neteisėtais, Komisijos pirmininkė, pateikdama tokius reikalavimus pareiškėjai, veikia ne pagal teisės aktų reikalavimus, jų nesilaikė. Tokiu Komisijos pirmininkės elgesiu sudaroma nuolatinė bauginanti, stresinė ir baime grįsta darbo aplinka, kurioje pareiškėja jaučiasi nesaugi, nes yra Profesinės sąjungos pirmininkė. 2024 m. balandžio 17 d. pareiškėja gavo dar vieną Komisijos pirmininkės laišką, kuriame pakartotinai buvo prašoma pateikti Profesinės sąjungos narių sąrašą, nes planuojama peržiūrėti pareigybes, struktūrą ir tai gali liesti ir Profesinės sąjungos narius.

Pareiškėjos nuomone, Komisijos pirmininkė reiškė nepasitenkinimą, kad buvo įkurta Profesinė sąjunga, liepė aiškintis, kodėl Skyriaus vedėja neįgyvendino darbo tarybos sudarymo. Komisijos pirmininkė, pateikdama tokius ir panašius reikalavimus, veikia ne pagal teisės aktų reikalavimus, jų nesilaiko ir nuolatos daro psichologinį spaudimą Profesinės sąjungos pirmininkei dėl Profesinės sąjungos veiklos.

Pažymi, kad Valstybės įmonė Registrų centras 2024 m. gegužės 9 d. raštu Nr. SP-65278 (4.55 Mr) „Dėl duomenų pateikimo“ pateikė Profesinei sąjungai informaciją ir duomenis pagal kuriuos matyti, kad Komisijos pirmininkė 2024 m. balandžio 8 d. Juridinių asmenų registre, Juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje ir Juridinių asmenų naudos gavėjų informacinėje sistemoje keturis kartus rinko duomenis apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius. Minėtame VĮ Registrų centro rašte nurodyta, kad informacija pateikta tik apie tuos duomenų gavėjus, kuriems informacija buvo teikta pagal duomenų teikimo sutartis arba naudojantis VĮ Registrų centro savitarna.

Pareiškėja vertina, kad Komisijos pirmininkės rinkti duomenys apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius, pareiškėją, yra visiškai nesusiję su vieninteliu Komisijos veiklos tikslu, nustatytu Lietuvos administracinių ginčų komisijos nuostatų, t. y. duomenis panaudoti Komisijoje nagrinėjamos administracinių ginčų byloms. Akcentuoja, jog Profesinė sąjunga nėra pateikusi jokio skundo Komisijai ir nedalyvauja Komisijos nagrinėjamų administracinių ginčų nagrinėjimo procese nei kaip pareiškėjas, nei kaip trečiasis suinteresuotas asmuo. Daro išvadą, kad Komisijos pirmininkė duomenis apie Profesinę sąjungą ir pareiškėją rinko neteisėtai, t. y. informaciją rinko Sutartyje nenumatytu tikslu, sąlygomis bei tvarka. Informaciją

gavo pasinaudodama savo, kaip Komisijos pirmininkės, tarnybine padėtimi, dėl to pažeidė Sutarties sąlygas bei neteisėtai kišosi Profesinės sąjungos veiklą.

Pareiškėjos vertinimu, faktinės aplinkybės – garso įrašai, el. laišakai, Registrų centro suteikta informacija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės 2024 m. birželio 10 d. raštu Nr. SD- 2023 (11.1 E-53) suteikta informacija, liudija, jog Komisijos pirmininkė yra priešiška nusiteikusi Profesinės sąjungos ir pareiškėjos, kaip Profesinės sąjungos pirmininkės, atžvilgiu. Sužinojusi apie tai, kad Komisijoje yra įsteigta Profesinė sąjunga, Komisijos pirmininkė ėmėsi aktyvių veiksmų pareiškėjos atžvilgiu. Komisijos pirmininkė neteisėtai reikalauja iš Profesinės sąjungos pateikti informaciją apie jos narius, neteisėtai renka duomenis apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius, trukdo Profesinės sąjungos pirmininkei atlikti savo pareigas Profesinėje sąjungoje ir tinkamai atstovauti Profesinės sąjungos narių teises ir interesus su darbdaviu. Neteisėtai riboja Profesinės sąjungos teises, neteisėtai kišasi į Profesinės sąjungos veiklą. Be to, aptarti Komisijos pirmininkės veiksmai suponuoja tai, kad Komisijos pirmininkė sukuria dirbantiesiems, ypač pareiškėjai, nesaugią darbo aplinką, kurioje darbuotoja visuomet yra įsitempusi, streso būsenoje. Komisijos pirmininkė daro nuolatinį psichologinį spaudimą pareiškėjai, galimai, jog atsistatydintų savo noru iš Skyriaus vedėjos ir Profesinės sąjungos pirmininkės pareigų.

Pareiškėjos nuomone, jos atžvilgiu yra naudojamas psichologinis smurtas ir mobingas, siekiama paveikti pareiškėją nutraukti darbuotojų atstovavimo veiklą ir taip užgniaužti Profesinės sąjungos veiklą. Teigia, kad Komisijos pirmininkės pareiškėjai duodami pavedimai formuluojami nesuprantamai, dviprasmiškai. Dėl to tenka el. laiškais nuolatos pakartotinai kreiptis su klausimais dėl pavestų neaiškių užduočių patikslinimo. Nurodytos faktinės aplinkybės ir pateikti įrodymai leidžia pagrįstai teigti, kad Komisijos pirmininkė neužtikrina tinkamų darbo aplinkos sąlygų, naudoja psichologinį smurtą ir mobingą pareiškėjos atžvilgiu ir tokiu būdu šiurkščiai pažeidžia savo darbo pareigas. Be to, dėl Komisijos pirmininkės nuolatinio pobūdžio veiksmų, Komisijoje yra sukurta neigiami darbo aplinka, kurioje pareiškėja patiria priešiškus, negeranoriškus, neetiškus, žeminančius ir įžeidžiančius Komisijos pirmininkės veiksmus (elgesį).

Priešingai nei teigiama Išvadoje, pareiškėja mano, jog Komisijos vykdomi struktūriniai pertvarkymai yra išskirtinai susiję tik su pareiškėjos vykdoma darbuotojų atstovavimo veikla. Pareiškėja yra diskriminuojama būtent dėl jos vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos bei narystės Profesinėje sąjungoje. Komisijos vykdomais struktūriniais pertvarkymais yra siekiama atleisti pareiškėją, tikintis, kad taip ji nutrauks darbuotojų atstovavimo veiklą ir tokiu būdu kartu bus sužlugdyta ir pati Profesinė sąjunga.

Pažymi, kad nuo pareiškėjos darbo pradžios iki šiol, pareiškėjos, kaip valstybės tarnautojos veikla, visada buvo vertinama labai gerai (viršijanti lūkesčius), todėl būdavo nustatomas didesnis pareiginės algos koeficientas, skiriamos skatinimo priemonės. Pažymi ir tai, kad vykdamas Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane, patvirtintame Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155, numatytus darbus, skirtus įgyvendinti Vyriausybės programos IX misiją - visuomenės poreikius atitinkantis viešasis sektorius, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija 2022 m. atliko darbuotojų pasitenkinimo darbu tyrimą, tikslu nustatyti vyriausybinių sektoriaus darbuotojų motyvaciją, pasitenkinimą darbu, darbo sąlygomis ir jų lūkesčius dėl tolesnių karjeros perspektyvų.

Pareiškėjai einant Komisijos skyriaus vedėjos pareigas Vidaus reikalų ministerijos 2023 m. paskelbti tyrimo rezultatai atskleidė, jog Komisija pripažinta geriausiu darbdaviu Lietuvoje.

Komisijos darbuotojai yra vieni iš labiausiai patenkintų darbu Komisijoje. Didžiausiu įsitraukimu į darbą, puikiu bendravimu su kolegomis, tiesioginiais vadovais, puikia darbine atmosfera, kai yra vertinamas ir matomas kiekvienas darbuotojo indėlis siekiant bendrų veiklos rezultatų, darbuotojai labai gerai vertina darbo sąlygas, skatinimą ir kvalifikacijos kėlimo galimybes. Taigi, pareiškėja, kaip Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėja, visas jai pavestas užduotis visada atliko ir atlieka tinkamai bei laiku, pagarbiai elgiasi ir visada padeda darbuotojams. Pareiškėjos pareigybės panaikinimas ir dirbtinis kitu pavadinimu – Vidaus administravimo skyriaus – įsteigimas, yra būtent susijęs su pareiškėjos kaip Profesinės sąjungos pirmininkės darbuotojų atstovavimo veikla, o šiais dirbtiniais struktūriniais pertvarkymais Komisijos pirmininkė siekia atleisti pareiškėją iš Skyriaus vedėjos pareigų.

Pareiškėjos vertinimu, Komisijos pirmininkė 2024 m. spalio 8 d. Rašte nutyli labai reikšmingą aplinkybę, jog dieną prieš, t. y. 2024 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 1VE-50 įsteigė karjeros valstybės tarnautojo pareigybę – Patarėjas, kuri nepriklauso jokiame struktūriniame padaliniui, o 2024 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 1VE-51 „Dėl pareigybės aprašymo patvirtinimo“ patvirtino įsteigtos karjeros valstybės tarnautojo pareigybės aprašymą (toliau – Komisijos patarėjas). Tad, remiantis Komisijos pirmininkės išleistas įsakymais, priešingai, nei nurodo Komisijos pirmininkė savo 2024 m. spalio 8 d. prašyme Nr. 19R-3207 „Dėl sutikimų“, pakeistame skyriuje nebus atliekamos visos vidaus administravimui priskiriamos funkcijos, nes personalo administravimo funkcijas nuo 2024 m. spalio 7 d. teikia tiesiogiai Komisijos pirmininkui pavaldus valstybės tarnautojas – Patarėjas. Tuo tarpu pagal Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 17 dalį, personalo funkcijos yra priskiriamos vidaus administravimo funkcijoms, todėl jas turėtų atlikti ne valstybės tarnautojas, o pagal darbo sutartį dirbantis darbuotojas.

Pažymi, kad pareiškėja nebuvo informuota ir supažindinta apie daromus Skyriuje darbo funkcijų pakeitimus minėtais Komisijos pirmininkės įsakymais. Pareiškėjai 2024 m. spalio 7 d. dokumentų valdymo informacinėje sistemoje DBSIS buvo pateiktas derinti Komisijos pirmininkės įsakymo projektas „Dėl valstybės tarnybos santykių su Rūta Mockevičiene tęsimo“ (užduotis Nr. 104451648). Minėtame įsakymo projekte nurodoma, jog Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininkas nuo 2024 m. spalio 8 d. tęsia valstybės tarnybos santykius su Rūta Mockevičiene Komisijos patarėjo pareigose. Po telefoninio pokalbio per dokumentų valdymo informacinę sistemą DBSIS pareiškėja gavo susipažinti Komisijos pirmininkės 2024 m. spalio 9 įsakymą Nr. 3PE-144 „Dėl valstybės tarnybos santykių su Rūta Mockevičiene tęsimo, kurį derino neigiamai. Pagal 2024 m. spalio 9 d. įsakymo Nr. 3PE-144 turinį galima buvo matyti, kad į įsteigtą dar vieną Komisijos patarėjo etatą yra perkeliama pareiškėjai pavaldaus Skyriaus darbuotoja, Skyriaus patarėja Rūta Mockevičienė, kaip mano pareiškėja, tikslu, jog Skyriuje neliktų atliekamų viešojo administravimo funkcijų. Taigi, Komisijos pirmininkės 2024 m. spalio 8 d. rašte nurodomų būsimų struktūrinių pertvarkymų tikslas (priežastis) – siekis, prisidengiant dirbtinai atliekamais struktūriniais pertvarkymais, atleisti pareiškėją, kaip Skyriaus vedėją.

Daro išvadą, kad Komisijos pirmininkės 2024 m. spalio 8 d. Prašyme nurodytos būsimų struktūrinių pertvarkymų priežastys yra visiškai abstrakčios, deklaratyvios ir niekuo nepagrįstos, t. y. nepagrįstos nei faktais, nei faktinėmis aplinkybėmis, nei išvadamis, nei teisiniais motyvais ir argumentais. Neįmanoma suprasti Komisijos pirmininkės išdėstytų priežasčių esmės ir prasmės, todėl jos negali būti teisėtu ir pagrįstu Komisijos struktūrinių pertvarkymų pagrindu. Visiškai akivaizdu, kad numatyti struktūriniai pertvarkymai yra dirbtiniai, neatitinka teisės aktų reikalavimų, jais siekiama pareiškėją atleisti iš vedėjos pareigų. Mano, jog pareiškėjos kaip Skyriaus vedėjos pareigybės panaikinimas ir dirbtinis kitu pareigų

įsteigimas, yra susijęs su pareiškėjos, kaip Profesinės sąjungos pirmininkės, veikla. Tačiau atsakovas, turėdamas visus jam pareiškėjos pateiktus faktinius duomenis apie Komisijos atliekamą dirbtinius struktūrinius pertvarkymus, jų net nevertino ir dėl jų nepasisakė, tik formaliai nurodė, jog darbdavio prašymas suteikti sutikimą pakeisti pareiškėjos būtinąsias tarnybos sąlygas yra pateiktas dėl objektyvių priežasčių. Vykdomų Komisijoje struktūrinių pertvarkymų, kurie vyko po suderinimo (konsultacijų) su Viešojo valdymo agentūra bei vykdamas imperatyvias įstatymų nuostatas pagal Komisijai suteiktą kompetenciją.

Pareiškėjos teigimu, Komisija vengia pradėti konsultavimo procedūras apie struktūrinius pokyčius Komisijoje, vengia pateikti Profesinei sąjungai su numatomais pokyčiais susijusius dokumentus, tokiu būdu apsunkinant Profesinei sąjungai ir pareiškėjai, kaip Profesinės sąjungos pirmininkei, realias galimybes veikti ir apsaugoti Komisijos darbuotojų ir valstybės tarnautojų (įskaitant pačią pareiškėją) teises. Tai dar kartą patvirtina, kad pareiškėją siekiama atleisti iš pareigų dėl jos vykdomos Komisijos darbuotojų ir valstybės tarnautojų atstovavimo veiklos Profesinėje sąjungoje.

Apibendrinama, pareiškėja nurodo, kad Komisijos pirmininkė priekaištauja dėl Profesinės sąjungos įsteigimo. Neteisėtai reikalauja iš Profesinės sąjungos pateikti informaciją apie jos narius, neteisėtai renka duomenis apie Profesinę sąjungą ir jos valdymo organų narius, trukdo Profesinės sąjungos pirmininkei atlikti savo pareigas Profesinėje sąjungoje. Vykdo tęstinį, sisteminių neteisėtą kišimąsi į Profesinės sąjungos veiklą, siekdama Profesinės sąjungos veiklą sužlugdyti. Atlieka dirbtinius Komisijos struktūrinius pertvarkymus tam, kad atleisti iš pareigų Profesinės sąjungos pirmininkę ir kartu taip sužlugdyti Profesinės sąjungos veiklą. Tuo tarpu, atsakovas nagrinėdamas Prašymą ir priimdamas skundžiamą Sprendimą, neįvertino aukščiau nurodytų teisškai reikšmingų aplinkybių, todėl akivaizdžiai nepagrįstai ir klaidingai sprendė, kad Komisijos siekis pakeisti pareiškėjos darbo sąlygas ar net ją atleisti nėra susijęs su jos veikla profesinėje sąjungoje, todėl tiek Išvada, tiek jos pagrindu priimtas Sprendimas yra neteisėti, bei turi būti panaikinti.

Atsakovė Inspekcija su skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Pažymi, kad svarbu tai, jog darbdavio prašyme nurodomi argumentai siejami ne su darbuotojo, dėl kurio būsimo atleidimo buvo prašoma sutikimo, veikla profesinėje sąjungoje, bet su kitomis darbdaviui ypač aktualiomis priežastimis. Nagrinėjant aptariamo pobūdžio bylas neanalizuojami, netiriami ir nenustatinėjami darbuotojo galimo atleidimo iš darbo pagrįstumo faktai. Nutraukdamas darbo sutartį, darbdavys veikia savo rizika. Darbo sutarties nutraukimo pagrįstumas ir teisėtumas gali būti patikrinti tik po to, kai šis veiksmas – darbo sutarties nutraukimas – įvyksta, o suinteresuotas asmuo pareiškia ieškinį teisme. VDI teritorinis skyrius turi vertinti tik tai, ar darbdavio siekis atleisti darbuotojų atstovavimą įgyvendinantį asmenį nėra susijęs su jo veikla atstovaujant darbuotojus. Tuo tarpu išsamus Darbdavio prašyme išdėstytų aplinkybių, susijusių su darbuotojo atleidimu / darbo sąlygų keitimu, vertinimas nėra bylos nagrinėjimo dalykas.

Atsakovė pažymi, kad VDI Vilniaus teritorinio skyriaus vedėjas, priimdamas VDI sprendimą išsamiai įvertino visas sprendimo priėmimui reikšmingas aplinkybes. VDI Vilniaus teritorinio skyriaus vedėjas pavedimu sudarė darbo grupę (toliau – ir VDI Darbo grupė) ištirti 2024 m. spalio 9 d. Komisijos prašymą Nr. 19R-3207 suteikti sutikimą pakeisti būtinąsias tarnybos sąlygas (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų Valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punkto pagrindu) Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjai (Pareiškėja), kuri yra profesinės sąjungos „Bendrumas- LAGK“ pirmininkė.

Sudaryta VDI Darbo grupė 2024 m. lapkričio 6 d. VDI teritorinio skyriaus vedėjui pateikė išsamia, pagrįstą ir motyvuotą išvadą Nr. 1VD-229 (toliau – ir VDI Darbo grupės išvada) dėl trečiojo suinteresuoto asmens prašymo suteikti sutikimą pakeisti būtinausias tarnybos sąlygas profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G. (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų). Iš VDI Darbo grupės išvados matyti, kad VDI Darbo grupė išsamiai ir motyvuotai išnagrinėjo tiek trečiojo suinteresuoto asmens prašymą, tiek pareiškėjos ir Profesinės sąjungos nuomones, tiek trečiojo suinteresuoto asmens atsiliepimą į pareiškėjos ir Profesinės sąjungos argumentus bei pateiktus dokumentus VDI kompetencijos ribose kad VDI teritorinio skyriaus vadovas suteikia sutikimą nutraukti darbo sutartį ar pakeisti būtinausias darbo sutarties sąlygas, jeigu darbdavys pateikia duomenis apie tai, kad darbo sutarties nutraukimas ar būtinųjų darbo sutarties sąlygų pakeitimas nėra susijęs su darbuotojo vykdoma darbuotojų atstovavimo veikla, darbuotojo nediskriminuoja dėl jo vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos ar narystės profesinėje sąjungoje. VDI išnagrinėjo aplinkybes tik toje apimtyje, kad nustatytų, ar pareiškėjos būtinųjų tarnybos sąlygų keitimas (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu-atleidimas iš pareigų) nėra susijęs su pareiškėjos naryste ar veikla Profesinėje sąjungoje, pareiškėjos nediskriminuoja dėl jos vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos. VDI Darbo grupė, nagrinėdama trečiojo suinteresuoto asmens prašymą, esminį dėmesį skyrė būtent išsiaiškinti, ar pareiškėjos būtinųjų tarnybos sąlygų keitimas (nesutikus – pareiškėjos atleidimas iš pareigų) nėra susijęs dėl jos buvimu Profesinės sąjungos valdymo organo nare.

Komisija Inspekcijai pateikė prašymą ir paaiškinimus, kodėl siekia pakeisti pareiškėjos būtinausias tarnybos sąlygas (nesutikus – atleisti pareiškėją iš pareigų), t. y. Komisija pateikė duomenis apie tai, kad pareiškėjos būtinųjų tarnybos sąlygų keitimas (nesutikus su būtinųjų tarnybos sąlygų keitimu-pareiškėjos atleidimas iš tarnybos) nėra susijęs su pareiškėjos vykdoma darbuotojų atstovavimo veikla, akcentavo, kad ketinimas pakeisti būtinausias tarnybos sąlygas ar (nesutikus su būtinųjų sąlygų keitimu) atleidimas iš tarnybos nėra susijęs su pareiškėjos naryste ir veikla Profesinėje sąjungoje, pareiškėja dėl jos vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos nėra diskriminuojama. Paaiškino, kad tuo tikslu yra tvirtinama nauja struktūra, iš Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus eliminuojant trečiojo suinteresuoto asmens vykdomų specialiųjų funkcijų įgyvendinimą viešojo administravimo srityje, keičiamas Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus pavadinimas į Vidaus administravimo skyrių. Trečiasis suinteresuotas asmuo nurodė, kad Vidaus administravimo skyriuje bus paliekamos visos savarankiškam institucijos funkcionavimui reikalingos vidaus administravimo (bendrosios) funkcijos, t. y. finansinė apskaita, dokumentų tvarkymas, apskaita ir saugojimas, viešųjų pirkimų vykdymas, vidaus kontrolė, projektų valdymas, vidaus tyrimai, informacinių ir ryšių technologijų administravimas, duomenų apsauga, turto administravimas, kita ūkinio ar techninio pobūdžio veikla (Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 17 dalis). Darbo santykius šiame skyriuje bus siūloma tęsti iki šiol Administravimo ir teisinės pagalbos skyriuje tik vidaus administravimo funkcijas atliekantiems darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, ir skyriui vadovaus skyriaus vedėjas, taip pat dirbsiantis pagal darbo sutartį. Vidaus administravimo skyriaus vedėjui bus deleguoti įgaliojimai – organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti Vidaus administravimo skyriaus veiklą išimtinai vidaus administravimo srityse. Trečiasis suinteresuotas asmuo pažymėjo, kad atsižvelgiant į tai, kad Vidaus administravimo skyrius atliks tik aukščiau aprašytas funkcijas, todėl yra naikinama pareiškėjos – Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjo (valstybės tarnautojo) pareigybė ir steigiama Vidaus administravimo skyriaus vedėjo (darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį) pareigybė. Trečiasis suinteresuotas asmuo pabrėžė ir akcentavo, kad nurodyti struktūriniai pertvarkymai palies visus Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus valstybės tarnautojus, vienoda laisvų pareigų siūlymo procedūra bus taikoma būtent visiems Administravimo ir

teisinės pagalbos skyriaus valstybės tarnautojams, t. y. neišskiriant ir neeliminuojuant ir Profesinės sąjungos valdymo organų narių taip pat ir pareiškėjos.

Pažymi, kad VDI darbo grupė, siekdama išsiaiškinti galimas pareiškėjos nuomonėje išdėstytas diskriminavimo, mobingo, kišimosi į Profesinės sąjungos veiklą aplinkybes ar Trečiojo suinteresuoto asmens psichologinio smurto naudojimo aplinkybes, išsamiai išnagrinėjo ir Darbo grupės išvadoje pažymėjo, jog gavus pareiškėjos ir Profesinės sąjungos nuomonės buvo kreiptasi į trečiąjį suinteresuotą asmenį dėl atsiliepinimo pateikimo į pareiškėjos ir Profesinės sąjungos nuomonės.

Profesinė sąjunga tik elektroniniu paštu pranešė Komisijai apie įsteigimą, jokių duomenų nei apie narius, nei apie jų skaičių niekada nebuvo pateikta, todėl Komisijos vadovė, pradėjusi eiti pareigas ir sužinojusi, kad Komisijoje nebuvo organizuoti darbo tarybos rinkimai ir nėra veikiančios darbo tarybos, (t. y. buvo atliekamas trunkamasis Darbo kodekso pažeidimas), domėjosi, ar Profesinė sąjunga yra įgijusi visus Darbo tarybos įgaliojimus (t. y. ar Profesinėje sąjungoje yra daugiau nei 1/3 visų įstaigos darbuotojų) ir dėl to Profesinės sąjungos prašė pateikti informaciją apie jai priklausančius darbuotojus. Įvertinusi aplinkybes, kad tokia informacija nebuvo pateikta ir buvo pranešta, kad reikiamo Profesinės sąjungos narių skaičiaus nėra, Komisija 2024 m. rugsėjo 16 d. sudarė Darbo tarybos rinkimų komisiją, kuri suorganizavo rinkimus. Komisija atkreipė dėmesį, kad visi veiksmai, susiję su pareiškėjos nuomonėje pateikiamais klausimais, vyko jau po Komisijos 2024 m. rugpjūčio 30 d. kreipimosi į Viešojo valdymo agentūrą dėl konsultacijos vykdant struktūrinius pokyčius ir valstybės tarnautojų pareigybių peržiūros, po Darbo tarybos rinkimų proceso inicijavimo, kai Rinkimų komisija 2024 m. rugsėjo 23 d. protokolu patvirtino darbuotojų, turinčių teisę balsuoti darbo tarybos rinkimuose, sąrašą ir galimų kandidatų į darbo tarybą sąrašą bei po to, kai 2024 m. rugsėjo 26 d. pateikė informaciją pareiškėjai.

Taip pat pažymi, kad pareiškėjos skunde nurodyti bendro pobūdžio teiginiai apie tai, kad Komisija duoda pavedimus, kurie formuluojami nesuprantamai, dviprasmiškai ir dėl to nuolat kyla stresas, psichologinė įtampa ir tuo siekiama paveikti pareiškėją nutraukti darbuotojų atstovavimo veiklą bei užgniaužti Profesinės sąjungos veiklą, yra deklaratyvūs. Nurodyti nepateikiant jokių konkrečių įrodymų bei negali būti pagrindas pripažinti, kad pareiškėjos būtinųjų tarnybos sąlygų pakeitimas yra kaip nors susijęs su jos veikla Profesinėje sąjungoje. Pareiškėja, nurodydama, kad jos būtinųjų tarnybos sąlygų keitimas yra susijęs su jos veikla atstovaujant darbuotojus, šiuos argumentus grindžia tik vidiniu įsitikinimu ir nuojauta, nepateikdama jokių argumentų ar įrodymų, kad dėl savo pažiūrų ir nuomonės yra diskriminuojama ar kitaip yra pažeidžiamos jos, kaip darbuotojų atstovės, teisės. Atkreipia dėmesį, kad psichologinis smurtas gali pasireikšti darbuotojo įžeidinėjimu, patyčiomis, užgauliojimu, žeminimu, grasinimu, nekonstruktyvia, žeminančia kritika, žodine agresija, persekiojimu ir kitokiu netinkamu elgesiu. Tam, kad pripažinti, jog psichologinis smurtas buvo, privalu turėti objektyvius įrodymus, leidžiančius pripažinti netinkamo elgesio buvimą. Tokiais įrodymais gali būti įvairūs dokumentai, SMS žinutės, elektroniniai laišakai, nuotraukos, vaizdo ar garso įrašai, liudininkų, galinčių patvirtinti nederamą kito asmens elgesį, parodymai, kt. Tokių įrodymų, patvirtinančių aukščiau paminėtų aplinkybių buvimą, nepateikė nei pareiškėja, nei Profesinė sąjunga nei trečiasis suinteresuotas asmuo.

VDI darbo grupė vertino, kad trečiasis suinteresuotas asmuo (Komisija), būdamas atsakingas už įmonės (įstaigos) darbo organizavimą, turi plačią diskreciją nustatyti vidinę organizacinę struktūrą, atlikti jos pertvarkymus, daryti darbo organizavimo ir darbuotojų darbo sąlygų pakeitimus tam, kad būtų efektyviai įgyvendintos įstaigai priskirtos funkcijos. Taigi, ne

darbuotojas, o darbdavys sprendžia dėl struktūrinių pertvarkymų reikalingumo, darbdavys turi spręsti, kaip, kada ir kokia apimtimi kontroliuoti ir/ar tikrinti darbuotojų darbo funkcijų atlikimą/neatlikimą, atitinkamai darbdavys turi teisę spręsti dėl darbuotojų atliekamų funkcijų reikalingumo. Struktūriniai pertvarkymai paliečia ne tik pareiškėją, bet ir kitus trečiojo suinteresuoto asmens darbuotojus ir Profesinės sąjungos valdymo organo narius, tai matyti ir iš 2024 m. spalio 8 d. trečiojo suinteresuoto asmens prašymo Nr. 19R-3207 suteikti sutikimą pakeisti būtinausias tarnybos sąlygas (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu - atleisti iš tarnybos) ne tik pareiškėją, bet ir Profesinės sąjungos valdybos narę E. G.

Nurodo, kad išanalizavusi visą turimą medžiagą VDI Darbo grupė nustatė, kad trečiasis suinteresuotas asmuo nusprendė keisti pareiškėjos būtinausias tarnybos sąlygas būtent dėl vykdomų struktūrinių pertvarkymų. VDI Darbo grupė nenustatė aplinkybių, kad būtent dėl pareiškėjos vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos Profesinėje sąjungoje jai buvo sudarytos nepalankios tarnybos sąlygos ar buvo apribotos kokios nors teisės, kad kitiems trečiojo suinteresuoto asmens darbuotojams/ tarnautojams buvo suteiktas tam tikras pranašumas prieš pareiškėją. Vien tik pareiškėjos būtinųjų tarnybos sąlygų keitimas negali būti laikomi pareiškėjos diskriminacija dėl darbuotojų atstovavimo veiklos, kadangi pareiškėjos teiginiai nepagrįsti jokiais įrodymais dėl jos diskriminacijos. Tiek pareiškėją, tiek Profesinę sąjungą nepateikė VDI jokių argumentų ir įrodymų, kad siekis pakeisti pareiškėjos būtinausias tarnybos sąlygas (nesutikus – atleisti iš pareigų) yra susijęs būtent su pareiškėjos įgyvendinamu darbuotojų atstovavimu Profesinėje sąjungoje. Trečiojo suinteresuoto asmens Prašymas suteikti sutikimą pakeisti pareiškėjos būtinausias tarnybos sąlygas (nesutikus su būtinųjų tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš tarnybos) yra pateiktas dėl objektyvių priežasčių, t. y. vykdomų trečiojo suinteresuoto asmens struktūrinių pertvarkymų, kurie vyko po suderinimo (konsultacijų) su Viešojo valdymo agentūra bei vykdamas imperatyvias įstatymų nuostatas pagal Trečiajam suinteresuotam asmeniui suteiktą kompetenciją. Iš bylos medžiagos matyti, kad struktūriniai pertvarkymai palies visus trečiojo suinteresuoto asmens Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus valstybės tarnautojus, vienoda laisvų pareigų siūlymo procedūra bus taikoma visiems Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus valstybės tarnautojams, neišskiriant ir Profesinės sąjungos valdymo organo narių. Aplinkybės, kad trečiasis suinteresuotas asmuo nusprendė atlikti struktūrinius pertvarkymus, jų reikalingumo bei būtinumo VDI neturi teisės vertinti.

Pažymi, kad VDI sutikimo instituto tikslas yra užtikrinti, kad darbuotojų atstovams nebūtų daromas neteisėtas poveikis dėl jų narystės Profesinėje sąjungoje, dėl atstovavimo darbuotojams, tačiau VDI sutikimo institutas nėra skirtas išankstinei galimo būtinųjų tarnybos sąlygų keitimo (nesutikus atleidimo iš pareigų) pagrįstumo ir teisėtumo kontrolei.

Argumentų ar informacijos ir/ ar tai įrodančių dokumentų apie tai, kad pareiškėją aktyviai vykdė darbuotojų atstovo funkcijas, dalyvavo derybose su darbdaviu, ar kitaip atstovavo darbuotojus ir dėl tokių savo veiksmų yra keičiamos būtent jos darbo sąlygos, nei pareiškėją, nei Profesinę sąjungą, nei trečiasis suinteresuotas asmuo nepateikė, todėl VDI darbo grupė padarė teisingą išvadą, jog pareiškėjos argumentai dėl galimo diskriminavimo grindžiami tik vidiniu įsitikinimu ir nuojauta, nepateikiant įrodymų, jog ji diskriminuojama ar kitaip yra pažeidžiamos jos kaip darbuotojų atstovo teisės ir dėl tokių trečiojo suinteresuoto asmens veiksmų kreipėsi į darbdavį.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Komisija su skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą. Nurodo, kad pareiškėją iki 2024 m. gruodžio 2 d. ėjo vienintelio Komisijoje veikiančio Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjo pareigas (tiesiogiai pavaldus

pirmininkui ir yra darbdavį atstovaujantis asmuo), kuri yra ir Komisijoje veikiančios Profesinės sąjungos pirmininkė. Dualus Profesinės sąjungos pirmininkės vaidmuo, kuri tuo pačiu yra vienintelio Komisijoje esančio skyriaus vedėja ir yra darbdavį atstovaujantis asmuo, kelia abejones darbuotojų atstovavimo įgyvendinimo prasme, nes pagal Darbo kodekso 170 straipsnio 3 dalį darbdavį atstovaujantis asmuo negali būti darbo tarybos narys, o pagal Profesinių sąjungų įstatymo 1 straipsnio 4 dalį, darbdavys, jo įgaliotasis atstovas negali būti jo įmonėje, įstaigoje, organizacijoje veikiančių profesinių sąjungų narys, tačiau iš šiuo atveju pareiškėja buvo ir profesinės sąjungos pirmininkė ir darbdavį atstovaujantis asmuo, o iš pačios Profesinės sąjungos pirmininkės teikiamų kaltinimų manyti, kad ji atliko ir darbo tarybos funkcijas, tuo pačiu būdama darbdavį atstovaujančiu asmeniu. Toks veikimas pagal Darbo kodeksą ir Profesinių sąjungų įstatymą yra negalimas. Tokiu atveju pareiškėjai ne tik kad neatstovauja darbuotojų, o veikia išimtinai savo interesais ir apeina įstatymo nuostatas, kurios draudžia tokį dualų veikimą.

Nurodo, kad Komisijos pirmininkė, pagal Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatyme vadovui suteiktą kompetenciją, vadovaujamoje įstaigoje – Komisijoje, ėmėsi įgyvendinti struktūrinius pokyčius, siekdama užtikrinti Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) nuostatų įgyvendinimą, siekdama tinkamai paskirstyti vadovavimo ir vidaus kontrolės funkcijas, tobulinti veiklos rezultatų racionalizavimo bei efektyvinimo procesą ir garantuoti nepriklausomą Komisijai priskirtų specialiųjų funkcijų, nagrinėjant administracinius ginčus ikiteisimine tvarka, vykdymą. Teismui pateikto skundo informacija patvirtina, kad informacija apie numatomus struktūrinius pokyčius pareiškėjai buvo žinoma nuo pat 2024 m. balandžio mėn. Komisija, vadovaudamasi Darbo kodekso 206 straipsniu, 2024 m. spalio 10 d. informavo profesinę sąjungą apie būsimus struktūrinius pokyčius ir pateikė visus su tuo susijusius teisės aktų projektus.

Komisija palaiko VDI Sprendime nurodytą teiginį, „kad VDI darbo grupė nustatė, kad taip pat informacijos ir/ ar tai įrodančių dokumentų apie tai, kad Darbuotoja aktyviai vykdė darbuotojų atstovo funkcijas, dalyvavo kaip darbuotojų atstovė derybose su Darbdaviu, ar kitaip atstovavo darbuotojus ir būtent dėl tokių savo veiksmų yra planuojamos keisti jos būtinosios tarnybos sąlygos ar planuojama nutraukti tarnybos santykius nei Darbuotoja, nei Profesinė sąjunga, nei Darbdavys nepateikė. Išanalizavusi visą surinktą medžiagą, VDI Darbo grupė nenustatė aplinkybių, kad dėl Darbuotojos vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos Profesinėje sąjungoje jai buvo sudarytos nepalankios tarnybos sąlygos ar buvo apribotos kokios nors teisės, kad kitiems Darbdavio darbuotojams / tarnautojams buvo suteiktas tam tikras pranašumas prieš Darbuotoją“.

Teigia, kad Komisija nėra gavusi nei vieno darbuotojo pranešimo dėl psichologinio smurto ar priekabiavimo. Psichosocialinės rizikos vertinimas, atliktas 2024 m. gegužės mėn., patvirtina, kad darbuotojai neįsijaučia darbe baimės ar streso. Taip pat VDI Komisijai pateikė 2024 m. spalio mėn. atlikto patikrinimo ataskaitą, kurioje VDI pažymėjo, kad Komisija sukūrė tokią darbo aplinką, kurioje darbuotojas ar darbuotojų grupė nepatirtų priešiško, neetiško, žeminančio, agresyvių, užgaulių, įžeidžiančių veiksmų, kuriais kėsiamasi į darbuotojo ar darbuotojų grupės garbę ir orumą, fizinį ar psichologinį neliečiamumą ar kuriais siekiama darbuotoją ar darbuotojų grupę įbauginti, sumenkinti ar įstumti į beginklę ir bejėgę padėtį, kad Komisija ėmėsi būtinų priemonių smurto ir priekabiavimo prevencijai užtikrinti, kad Komisijoje yra vertinami psichosocialiniai rizikos veiksniai ir yra patvirtinta smurto ir priekabiavimo prevencijos politika.

Sprendimas atlikti struktūrinius pertvarkymus eliminuojant iš Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus viešojo administravimo funkcijas yra nulemtas objektyvaus poreikio didinti įstaigos veiklos efektyvumą ir racionaliau naudoti žmogiškuosius išteklius. Pažymi, skyriaus vedėjo (valstybės tarnautojo) pareigybės panaikinimas ir skyriaus vyriausiųjų specialistų (valstybės tarnautojų) vykdomų darbo funkcijų patikslinimas (būtinųjų tarnybos sąlygų pakeitimas) niekaip nesusiję su E. G. vykdoma atstovavimo veikla Profesinėje sąjungoje. Atkreipia dėmesį, kad aprašyti struktūriniai pertvarkymai palietė visus Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus valstybės tarnautojus, vienoda laisvų pareigų siūlymo procedūra buvo taikoma visiems Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus valstybės tarnautojams. Sąjunga neteikė jokių konstruktyvių pasiūlymų, nevykdė jokių socialinio dialogo, neprisidėjo prie efektyvios Komisijos veiklos. Dualus Profesinės sąjungos pirmininkės vaidmuo, kuri tuo pačiu yra vienintelio Komisijoje, esančio skyriaus vedėja ir yra darbdavį atstovaujantis asmuo, kelia abejones darbuotojų atstovavimo įgyvendinimo prasme.

Darbo ginčų komisijoje 2024 m. lapkričio 27 d ir gruodžio 11 d. buvo nagrinėjamas Profesinės sąjungos inicijuotas kolektyvinis darbo ginčas dėl teisės. Darbo ginčų komisijos 2024 m. gruodžio 11 d. sprendimu pateiktas skundas buvo atmestas. Pareiškėja naudojo iš esmės panašius argumentus.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Profesinė sąjunga pareiškėjos skundą palaiko ir prašo jį tenkinti. Profesinė sąjunga atkreipia dėmesį į tai, kad prieš Teritoriniam skyriui parengiant Išvadą bei prieš Teritorinio skyriaus vedėjui priimant Sprendimą, Profesinė sąjunga 2024 m. spalio 23 d. rašte Nr. P-1 „Dėl nuomonės pateikimo“ prašė neišduoti Komisijai sutikimo atleisti pareiškėją iš Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjo pareigų ir pakeisti jai būtinausias tarnybos sąlygas. Todėl tiek Teritorinis skyrius, tiek Teritorinio skyriaus vedėjas, prieš parengiant Išvadą ir priimant Sprendimą, turėjo atsižvelgti į tai, kad Profesinė sąjunga išdėstė aiškų nesutikimą, jog pareiškėja būtų atleidžiama iš Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjo pareigų ir pakeistos jos būtinosios tarnybos sąlygos, negalėjo leisti Komisijai pakeisti būtinausias tarnybos sąlygas pareiškėjai, kaip Profesinės sąjungos narei, taip pat Teritorinio skyriaus vedėjas negalėjo duoti sutikimo, jog pareiškėjai, nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu, ji būtų atleidžiama iš pareigų. Taigi, tiek Išvada, tiek Sprendimas aiškiai prieštarauja Profesinių sąjungų įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje įtvirtintam draudimui atleisti pareiškėją iš valstybės tarnybos nesant Profesinės sąjungos sutikimo.

Profesinė sąjunga, sutikdama su skundo motyvais, laiko, kad pareiškėjos atleidimas iš valstybės tarnybos yra susijęs su pareiškėjos vykdoma Komisijos darbuotojų ir valstybės tarnautojų atstovavimo veikla. Pareiškėjos atleidimas iš valstybės tarnybos yra susijęs su pareiškėjos atžvilgiu vykdoma diskriminacija dėl jos vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos ar narystės profesinėje sąjungoje. Minėtas aplinkybes patvirtina skundo motyvai bei prie skundo pridėti įrodymai.

Pažymi, kad 2024 m. kovo 13 d. įsteigus Profesinę sąjungą, o 2024 m. kovo 30 d. Komisijos pirmininkei I. L. pradėjus eiti pareigas, buvo jaučiamas nuolatinis Komisijos pirmininkės nepasitenkinimas Profesinės sąjungos egzistavimu dėl ko pareiškėjai teko ne kartą išklausti nepagrįstus priekaištus (šią aplinkybę patvirtina į Bylą pateikti garso įrašai, taip pat elektroniniai laiškai), pareiškėjos atžvilgiu buvo duodami nepagrįsti nurodymai ir reikalavimai, be to, buvo kišamasi į Profesinės sąjungos veiklą. Pažymi ir tai, kad nei Išvadoje, nei Sprendime nėra aiškiai nurodyta kokios egzistuoja objektyvios priežastys keisti Komisijos struktūrą bei naikinti pareiškėjos užimamą Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjo pareigybę, juolab naujojoje Komisijos struktūroje faktiškai išlieka toks pat

darbuotojų skaičius, ir tokios pačios jų funkcijos, išskyrus pareiškėjos pareigybę. Tai tik patvirtina, kad siekiama neteisėtai atleisti pareiškėją iš Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjo pareigų.

Išvadoje nebuvo įvertinta, jog Komisijos struktūros pakeitimas iš esmės liečia vienintelę pareiškėją, kas savaime suponuoja tikslą neteisėtai atleisti pareiškėją iš jos užimamų pareigų dėl Profesinėje sąjungoje vykdomos veiklos.

Profesinė sąjunga buvo pranešusi Komisijai, kad vykdys konsultacijas dėl pateiktų Darbdavio sprendimų projektų bei siekiant išnagrinėti Darbdavio parengtus ir pateiktus dokumentus, paprašė Darbdavio Profesinei sąjungai pateikti Komisijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų galiojančius pareigybių aprašymus bei naujų pareigybių aprašymų projektus, tačiau Komisija tokį Profesinės sąjungos prašymą nepagrįstai ignoravo.

Profesinė sąjunga akcentuoja, kad pareiškėjos atžvilgiu buvo šiurkščiai pažeistas lygiateisiškumo principas, kadangi po to, kai Profesinė sąjunga, vadovaudamasi Darbo kodekso 168 straipsnio 3 dalies nuostatomis, pateikė Inspekcijai nuomonę dėl Komisijos Prašymo, Inspekcija papildomai leido Komisijai pateikti atsiliepimą į Profesinės sąjungos nuomonę, tačiau Profesinei sąjungai jau nebuvo leista susipažinti su Komisijos atsiliepimu ir pateikti atsikirtimus į atsiliepimą, tuo Inspekcija pažeidė asmenų lygiateisiškumo principą. Lygiateisiškumo principo pažeidimas lėmė, kad Sprendimas ir Išvada buvo priimti visapusiškai neišnagrinėjus reikšmingų aplinkybių.

Teigia, kad atsakovas, būdamas viešojo administravimo subjektas, turi pareigą individualaus administracinio akto priėmimo būdu dalyvauti individualiuose darbo teisiniuose santykiuose. Vertindamas, ar darbo sutarties nutraukimas ar būtinųjų darbo sutarties sąlygų pakeitimas nėra susijęs su darbuotojo vykdoma darbuotojų atstovavimo veikla, darbuotojo nediskriminuoja dėl jo vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos ar narystės profesinėje sąjungoje, turėjo vertinti Komisijos pirmininkės 2024 m. spalio 8 d. rašte Nr. 19R-3207 pareiškėjos naikinamos pareigybės teisinės ir faktinės aplinkybes, paneigiant pareiškėjos teiginius, išdėstytus nuomonėje dėl struktūrinių pertvarkymų dirbtinumo, o ne perrašyti trečiojo suinteresuotojo asmens – Komisijos pirmininkės 2024 m. spalio 8 d. rašte Nr. 19R-3207, Komisijos pirmininkės 2024 m. spalio 28 d. atsiliepime Nr. 19R-3444 į pareiškėjos nuomonę, nurodytas aplinkybes, joms pritardamas. Atsakovo Sprendimas ir Išvada neatitinka esminių Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų, todėl negali būti pripažintini pagrįstais bei teisėtais ir dėl šios priežasties turi būti panaikinti.

Atkreipia dėmesį ir į tai, kad nors atsakovė atsiliepime pakeisti pareiškėjos būtinąsias tarnybos sąlygas kaip ypač svarbią aplinkybę nurodo trečiojo suinteresuoto asmens – Komisijos pirmininkės konsultacijas su Viešojo valdymo agentūra, įgyvendinant struktūrinius pertvarkymus, tačiau Viešojo valdymo agentūros atsakymo dėl struktūrinių pertvarkymų pagrįstumo Komisijos byloje nėra pateikta, apie šį atsakymą nepasisako atsakovas nei Išvadoje, nei Sprendime, nei atsiliepime. Taigi, atsakovės argumentas atsiliepime, kad pakeisti pareiškėjai būtinąsias tarnybos sąlygas Komisija ketino būtent remiantis teisės aktais bei po konsultacijų su Viešojo valdymo agentūra, yra nepagrįstas.

Teismui 2025 m. balandžio 27 d. pateiktuose Komisijos rašytiniuose paaiškinimuose nurodoma, kad pareiškėja tarnybinio kaitumo būdu (Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko 2025 m. balandžio 15 d. įsakymas Nr. 3PE-62 „Dėl E. G. perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu į kitą įstaigą“) buvo perkelta į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją

ir nuo 2025 m. balandžio 25 d. neina pareigų Lietuvos administracinių ginčų komisijoje (toliau – Komisija). Atsižvelgiant į tai, kad E. G. nebedirba Komisijoje, o sutikimas pakeisti būtinausias darbo sąlygas ir (ar) atleisti iš darbo buvo išduotas būtent dėl pareiškėjos einamų pareigų Komisijoje, taigi, duoto sutikimo panaikinimas negali turėti jokios teisinės reikšmės ir įtakos pareiškėjos teisėms ar pareigoms.

Teismo posėdžio metu pareiškėja ir jos atstovas palaikė skunde dėstomus argumentus ir prašė skundą tenkinti. Pareiškėja patvirtino, kad nuo 2025 m. balandžio Komisijoje nebedirba, bet toliau dirba Profesinėje sąjungoje, nors ir nėra paprasta, kadangi jaučia psichologinį spaudimą iš Komisijos pirmininkės. Paaiškino, kad ginčo išnagrinėjimas jai yra svarbus dėl padarytos psichologinės žalos, turėjusios įtakos bendrai sveikatos būklei.

Teismo posėdžio metu atsakovo atstovė palaikė atsiliepime dėstomus argumentus ir prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Teismo posėdžio metu trečiojo suinteresuoto asmens Lietuvos administracinių ginčų komisijos atstovai nesutiko su skundu ir prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

Trečiojo suinteresuoto asmens Profesinės sąjungos atstovė pilnai palaikė pareiškėjos poziciją ir argumentus, prašant skundą tenkinti.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

Nagrinėjamu atveju byloje kilo ginčas dėl Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus teritorinio skyriaus 2024 m. lapkričio 7 d. išvados Nr. 1VD-299 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos prašymo suteikti sutikimą pakeisti būtinausias tarnybos sąlygas profesinė sąjunga „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G. (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų)“ ir Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus teritorinio skyriaus vedėjo 2024 m. lapkričio 7 d. sprendimo Nr. SD-1-24040 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos prašymo suteikti sutikimą pakeisti būtinausias tarnybos sąlygas profesinė sąjunga „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G. (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų)“ teisėtumo ir pagrįstumo.

Byloje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus teritoriniame skyriuje 2024 m. spalio 9 d. gautas Lietuvos administracinių ginčų komisijos prašymas Nr. 19R-3207 (Prašymas) dėl profesinės sąjungos „Bendrumas- LAGK“ pirmininkės E. G., Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjos būtinųjų tarnybos sąlygų keitimo, o jai nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu- atleisti iš pareigų Valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punkto pagrindu.

2024 m. spalio 9 d. VDI Vilniaus teritorinio skyriaus vedėjo pavedimu Nr. 2028 sudaryta darbo grupė išnagrinėjo gautą Prašymą bei pateiktas nuomones, atsiliepimą į nuomones ir pateikė išvadą, kurios yra šio sprendimo pagrindas.

Atsižvelgiant į VDI Vilniaus teritorinio skyriaus specialistų atlikto tyrimo išvadas ir vadovaujantis Darbo kodekso 168 straipsnio 3 dalimi, nuspręsta suteikti sutikimą pakeisti

būtinąsias tarnybos sąlygas profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G., Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjai (nesutikus su būtinųjų tarnybos sąlygų keitimu – atleisti iš pareigų vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punktu).

Pareiškėja, nesutikdama su Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus teritorinio skyriaus 2024 m. lapkričio 7 d. sprendimu Nr. SD-1-24040 ir Vilniaus teritorinio skyriaus 2024 m. lapkričio 7 d. išvada Nr. 1VD-299, kreipėsi į teismą.

Bylos duomenimis nustatyta, kad Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko 2021-07-19 įsakymu Nr.3PE-47 E. G. nuo 2021 m. rugpjūčio 24 d. priimta į Lietuvos administracinių ginčų komisijos vyriausiojo specialisto (karjeros valstybės tarnautojo) pareigas. Nuo 2022 m. liepos 29 d. E. G. dirbo Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjo pareigose (2022-07-28 Komisijos pirmininko įsakymas Nr. 3PE-117).

Profesinė sąjungas „Bendrumas-LAGK“ įsteigta 2024-03-13, įregistruota juridinių asmenų registre 2024-03-28. Jos pirmininkė – pareiškėja E. G.. Dėl šių aplinkybių tarp šalių ginčo nėra.

2024 m. spalio 29 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko įsakymu Nr. 1VE-55 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko 2021 m. gegužės 12 d. įsakymo Nr. 1VE-26 „Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos struktūros patvirtinimo“ buvo pakeista Komisijos struktūra. Komisijoje vietoje Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus sukuriama Vidaus administravimo skyrius (Įsakymo 1.2 p.) ir sukuriama pareigybės, nepriklausančios struktūriniam padalinii (patarėjai ir vyriausieji specialistai (pasitelkiami teikti teisinę pagalbą komisijos nariams, ikiteismine tvarka nagrinėjant administracinius ginčus)) (Įsakymo 1.1 p.).

Pareiškėja ėjo Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjo pareigas, t. y. Komisijos struktūrinio padalinio, kuris Įsakymu panaikinamas, vedėjo pareigas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko 2025 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. 3PE-62 „Dėl E. G. perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu į kitą įstaigą“ pareiškėja buvo perkelta į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją ir nuo 2025 m. balandžio 25 d. nebėjo pareigų Komisijoje. Tačiau pareiškėja toliau liko profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ pirmininke.

LR Darbo kodekso 168 straipsnio 3 dalis numato, kad darbuotojų atstovavimą įgyvendinantys asmenys laikotarpiu, kuriam jie išrinkti, ir šešis mėnesius po jų kadencijos pabaigos negali būti atleisti iš darbo darbdavio iniciatyva ar darbdavio valia ir jų būtiniosios darbo sutarties sąlygos negali būti pablogintos, palyginti su ankstesnėmis jų būtinosiomis darbo sutarties sąlygomis ar palyginti su kitų tos pačios kategorijos darbuotojų būtinosiomis darbo sutarties sąlygomis, be Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus įgalioto Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio skyriaus, kuriam priklausančioje teritorijoje yra darbdavio darbovietė, vadovo sutikimo. Darbdavio motyvuotą prašymą suteikti sutikimą nutraukti darbo sutartį ar pakeisti būtinąsias darbo sutarties sąlygas Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio skyriaus vadovas turi išnagrinėti ir darbdaviui pateikti atsakymą per dvidešimt darbo dienų nuo pareiškimo gavimo dienos. Darbuotojai ar jų atstovai savo iniciatyva arba Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio skyriaus vadovo prašymu turi teisę pateikti savo nuomonę. Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio skyriaus vadovas suteikia sutikimą nutraukti darbo sutartį ar

pakeisti būtinašias darbo sutarties sąlygas, jeigu darbdavys pateikia duomenis apie tai, kad darbo sutarties nutraukimas ar būtinųjų darbo sutarties sąlygų pakeitimas nėra susijęs su darbuotojo vykdoma darbuotojų atstovavimo veikla, darbuotojo nediskriminuoja dėl jo vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos ar narystės profesinėje sąjungoje. Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio skyriaus vadovas, gavęs darbdavio motyvuotą prašymą, apie tai informuoja darbuotojų atstovaujамąjį organą ir patį darbuotoją, dėl kurio pateiktas prašymas, ir nustato ne trumpesnę kaip penkių darbo dienų terminą darbuotojų atstovų ir paties darbuotojo nuomonei pateikti.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje Darbo kodekso 168 straipsnio 3 dalies taikymas valstybės tarnautojams, atleidžiamiems iš pareigų, laikytas tinkamu (žr., LVAT 2019 m. kovo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3636-556/2019; 2020 m. vasario 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-412-438/2020).

Byloje esantys duomenys patvirtina, jog kreipdamasi į VDI dėl sutikimų į VDI Vilniaus teritorinį skyrių, Lietuvos administracinių ginčų komisija 2024-10-08 prašyme Nr.19R-3207 išdėstė Komisijoje vykdomus struktūrinius pertvarkymus, kuriais tvirtinama nauja struktūra, iš Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus eliminuojant Komisijos vykdomų specialiųjų funkcijų įgyvendinimą viešojo administravimo srityje, keičiant Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus pavadinimą į Vidaus administravimo skyrių. Nurodyta, kad Vidaus administravimo skyriuje bus paliekamos visos savarankiškam institucijos funkcionavimui reikalingos vidaus administravimo (bendrosios) funkcijos. Darbo santykius šiame skyriuje bus siūloma tęsti iki šiol Administravimo ir teisinės pagalbos skyriuje tik vidaus administravimo funkcijas atliekantiems darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, ir skyriui vadovaus skyriaus vedėjas, taip pat dirbsiantis pagal darbo sutartį. Vidaus administravimo skyriaus vedėjui bus deleguoti įgaliojimai – organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti Vidaus administravimo skyriaus veiklą išimtinai vidaus administravimo srityse. Atsižvelgiant į tai, kad Vidaus administravimo skyrius atliks tik aukščiau aprašytas funkcijas, todėl naikinama Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjo (valstybės tarnautojo) pareigybė ir steigiama Vidaus administravimo skyriaus vedėjo (darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį) pareigybė.

Prašyme taip pat nurodytos tokių sprendimų dėl pertvarkymo priežastys, tikslai, kad Komisijoje vykdomi struktūriniai pertvarkymai įgyvendinami siekiant anksčiau nurodytų teisės aktuose numatytų tikslų organizuoti administracinių ginčų nagrinėjimą nepriklausomai, nedubliuojant funkcijų, aiškiai nustatant valdymo (pavaldumo) ryšius, atskiriant institucijos specialiųjų ir bendrųjų funkcijų vykdymo organizavimą bei viešojo administravimo ir vidaus administravimo funkcijas, nustatant tokią struktūrą, kuri atitiks Komisijos paskirtį ir veiklos tikslus. Atlikus anksčiau nurodytus struktūrinius pertvarkymus, eliminavus viešojo administravimo funkcijas iš Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus, bus keičiamos vyriausiųjų specialistų, kurie yra pasitelkiami teikti teisinę pagalbą komisijos nariams ikiteismine tvarka nagrinėjant administracinius ginčus, būtinosios tarnybos sąlygos, o skyriaus vedėjo pareigybė naikinama. Visiems valstybės tarnautojams bus siūlomos laisvos lygiavertės ar žemesnės pareigos. Nesutikus eiti siūlomų pareigų ar jų nesant, valstybės tarnautojai bus atleidžiami pagal Valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punktą (panaikinus valstybės tarnautojo pareigybę).

Sprendimas atlikti struktūrinius pertvarkymus eliminuojant iš Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus viešojo administravimo funkcijas yra nulemtas poreikio didinti įstaigos veiklos efektyvumą ir racionaliau naudoti žmogiškuosius išteklius. Pažymėta, kad skyriaus

vedėjo (valstybės tarnautojo) pareigybės panaikinimas ir skyriaus vyriausiųjų specialistų (valstybės tarnautojų) vykdomų darbo funkcijų patikslinimas (būtinųjų tarnybos sąlygų pakeitimas) niekaip nesusiję su E. G. ir E. G. vykdoma atstovavimo veikla profesinėje sąjungoje.

Atkreiptas dėmesys, kad aprašyti struktūriniai pertvarkymai palies visus Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus valstybės tarnautojus, vienoda laisvų pareigų siūlymo procedūra bus taikoma visiems Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus valstybės tarnautojams.

Byloje esantys faktai patvirtina, jog 2024 m. spalio 9 d. gavus Lietuvos administracinių ginčų komisijos Prašymą, VDI Vilniaus teritorinio skyriaus vedėjas sudarė darbo grupę ištirti prašymą Nr. 19R-3207 suteikti sutikimą pakeisti būtinąsias tarnybos sąlygas (nesutikus su tarnybos sąlygų keitimu - atleisti iš pareigų Valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punkto pagrindu) Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjai E. G., kuri yra profesinės sąjungos „Bendrumas- LAGK“ pirmininkė.

VDI apie gautą Prašymą informavo profesinę sąjungą „Bendrumas-LAGK“, E. G., 2024-10-10 raštu prašydama pateikti nuomonės sutikimo davimo klausimu. Minėtos nuomonės atsakovui buvo pateiktos. Nei Profesinė sąjunga, nei E. G. nesutiko su tokiu Prašymu, išdėstė išsamius paaiškinimus, vertinant, kad numatomas E. G. pareigybės panaikinimas yra nepagrįstas ir neteisėtas, kad Komisijos pirmininkės vienintelis tikslas yra atleisti iš pareigų Skyriaus pirmininkę E. G.. Kartu išdėstė argumentus dėl Komisijos pirmininkės kišimosi į Profesinės sąjungos veiklą, psichologinio smurto ir mobingo, pateikė informaciją apie pradėtus tyrimus dėl Komisijos pirmininkės elgesio. E. G. nuomone, Komisijos nurodytos struktūrinių pertvarkymų priežastys yra visiškai abstrakčios, deklaratyvios ir nepagrįstos, Komisija ir su esama struktūra tinkamai atlieka jai nustatytą paskirtį.

VDI Vilniaus teritorinio skyriaus sudaryta darbo grupė, atlikusi tyrimą, 2024 m. lapkričio 6 d. surašė išvadą Nr.1VD-229, kuria konstatavo, jog būtinųjų tarnybos sąlygų pakeitimas nėra susijęs su Pareiškėjos naryste ar veikla Profesinėje sąjungoje, Pareiškėjos nediskriminuoja dėl jos vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos.

Teismas nesutinka su pareiškėjos teiginiais, jog priimdamas ginčijamą sprendimą atsakovas vadovavosi išimtinai darbdavio nurodytomis aplinkybėmis ir tyrė tik darbdavio pateiktus įrodymus, kai, pareiškėjos nuomone, tikroji priežastis buvo aktyvi pareiškėjos kaip profesinės sąjungos pirmininkės veikla, atstovaujant darbuotojų darbo, socialinius ir ekonominius interesus, bei siekis susidoroti su ja kaip darbuotoja, taip pat subjektyvus Komisijos pirmininkės elgesys, dėl kurio buvo inicijuoti tyrimai pasitelkiant tiek VDI, tiek kitas institucijas.

Nagrinėjamu atveju svarbu yra tai, jog atsakovas neturėjo spręsti ir nespėdė pareiškėjos dėstomų argumentų dėl galimo jos atleidimo iš darbo ar psichologinio klimato Komisijoje, siekiant, neva, susidoroti su pareiškėja, kaip darbuotoja, įsteigusia profesinę sąjungą Komisijoje. Kaip žinia, ką patvirtina ir teisminė praktika, tokiais atvejais neanalizuojami, netiriami ir nenustatinėjami darbuotojo galimo (planuojamo) atleidimo iš darbo pagrįstumo faktai. Nutraukdamas darbo sutartį, darbdavys veikia savo rizika. Darbo sutarties nutraukimo pagrįstumas ir teisėtumas gali būti patikrinti tik po to, kai šis veiksmas – darbo sutarties nutraukimas – įvyksta, o suinteresuotas asmuo pareiškia ieškinį teisme (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2011 m. sausio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-13/2011). Teismas taip pat yra pasisakęs, jog administraciniuose teismuose ABTĮ

nustatyta tvarka gali būti ginčijami tik VDI teritorinio skyriaus vadovo priimti sprendimai, ir tik tuo aspektu, ar darbdavio siekis atleisti darbuotoją ar pakeisti būtinąsias darbo sutarties sąlygas nėra susijęs su darbuotojo vykdoma darbuotojų atstovavimo veikla, darbuotojo nediskriminuoja dėl jo vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos ar narystės profesinėje sąjungoje (LVAT 2018 m. gruodžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4948-575/2018).

Nagrinėjamu atveju, kaip nustatyta, pareiškėja iš darbo Komisijoje išėjo tarnybinio kaitumo būdu, į kitą instituciją. Kartu liko profesinės sąjungos pirmininke. Taigi, šios aplinkybės taip pat rodo, kad nebuvo pagrindo neduoti sutikimo, kad būtinųjų darbo sutarties sąlygų pakeitimas būtų susijęs su pareiškėjos vykdoma darbuotojų atstovavimo veikla, darbuotoja būtų diskriminuoja dėl jos vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos ar narystės profesinėje sąjungoje.

Išanalizavus, įvertinus visą surinktą medžiagą tiek VDI, tiek pateiktą teismui į administracinę bylą, teismas neturi pagrindo nesutikti su VDI Darbo grupės išvadomis, kad iš tiesų nebuvo susiklostę ir nenustatyta aplinkybių, kad dėl darbuotojos vykdomos darbuotojų atstovavimo veiklos Profesinėje sąjungoje jai buvo sudarytos nepalankios tarnybos sąlygos ar buvo apribotos kokios nors teisės, kad kitiems darbdavio darbuotojams (tarnautojams) buvo suteiktas tam tikras pranašumas prieš E. G..

Akivaizdu, kad darbdavio Prašymas suteikti sutikimą pakeisti pareiškėjai būtinąsias tarnybos sąlygas (nesutikus su būtinųjų tarnybos sąlygų keitimu - atleisti iš tarnybos) buvo pateiktas dėl objektyvių priežasčių, t. y. vykdomų Komisijoje struktūrinių pertvarkymų, kurie vyko po suderinimo (konsultacijų) su Viešojo valdymo agentūra (įrodymai pateikti byloje), bei vykdamas imperatyvias įstatymų nuostatas pagal Komisijai suteiktą kompetenciją.

Teismas vertina, jog VDI tyrimo metu ir teismo nagrinėjimo metu pareiškėjos pateikti rašytiniai duomenys, taip pat ir pokalbių su Komisijos pirmininke garso įrašai, vykstantys paraleliai teisminei ginčai tėra įrodymai apie asmens (pareiškėjos) kasdienę veiklą Komisijoje, diskusijas darbiniais klausimais su Komisijos pirmininke, taip pat veiklą profesinėje sąjungoje, ir niekaip nepatvirtinantys darbdavio siekio diskriminuoti ar atleisti pareiškėją dėl jos veiklos profesinėje sąjungoje. Pareiškėjos skunde nurodyti ir teismo posėdyje išdėstyti priešingi teiginiai tėra subjektyvus situacijos vertinimas.

Atsižvelgdamas į Išvadą, pateiktas visas nuomones, ištyręs visas aplinkybes, VDI Vilniaus teritorinio skyriaus vedėjas 2024 m. lapkričio 7 d. sprendimu Nr.SD-1-24040 pritarė VDI išvadai, nusprendė Lietuvos administracinių ginčų komisijai suteikti sutikimą pakeisti būtinąsias tarnybos sąlygas profesinės sąjungos „Bendrumas-LAGK“ pirmininkei E. G., Komisijos Administravimo ir teisinės pagalbos skyriaus vedėjai (nesutikus su būtinųjų tarnybos sąlygų keitimu - atleisti iš pareigų vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punktu).

Vertinant, ar skundžiamų VDI Sprendimo ir Išvados teisinis bei faktinis pagrindas ir motyvai yra pakankami, būtina atsižvelgti į tai, jog Sprendimas yra grindžiamas ne tik konkrečiomis teisės normomis, bet ir VDI darbo grupės atliktu faktinių aplinkybių bei situacijos išsamiu tyrimu ir vertinimu, o tai yra neatskiriama minėto skundžiamo Sprendimo dalis. Sprendime yra aiškiai nurodytas teisinis pagrindas, t. y. teisės normos, kuriomis vadovaujantis buvo priimtas Sprendimas, bei jo pagrindimas Išvada.

Darytina išvada, kad skundžiamas Sprendimas yra pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis bei visiškai atitinka Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintus administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus.

Visos aukščiau paminėtos byloje nustatytos faktinės aplinkybės bei formuojama teismų praktika leidžia teismui konstatuoti, kad VDI 2024-11-07 sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, jį naikinti nėra jokio teisinio pagrindo, todėl pareiškėjos skundas atmetamas kaip nepagrįstas.

Proceso dalyviai procesiniuose dokumentuose išdėstė daugiau argumentų, pateikė papildomų įrodymų dėl vykstančių tyrimų ir teisminių bylų nagrinėjimo, tačiau, teismo vertinimu, visa tai neturi vertinamosios reikšmės sprendžiant šią administracinę bylą dėl VDI sutikimo davimo ir niekaip nekeičia šiame sprendime padarytos išvados, todėl teismas jų plačiau nenagrinėja. Šiame kontekste paminėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo ir LVAT praktikoje ne kartą pažymėta, jog teismo pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakymui į kiekvieną argumentą (Europos Žmogaus Teisių Teismo 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas Van de Hurk prieš Olandiją; Europos Žmogaus Teisių Teismo 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas Helle prieš Suomiją; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. lapkričio 14 d. nutartis administracinė byla Nr. A261-3555/2011).

ABTĮ 40 straipsnio 1 dalis nustato, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. Proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę reikalauti atlyginti jai išlaidas advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti. Atstovavimo išlaidų atlyginimo klausimas sprendžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau- ir CPK) ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka (ABTĮ 40 straipsnio 5 dalis).

Pareiškėjos skundas atmetamas, todėl ji neįgijo teisės į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 1 ir 5 dalimis, 87 straipsniu, 88 straipsnio 1 punktu, 132 straipsnio 1 dalimi, 133 straipsniu,

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos E. G. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per trisdešimt kalendorinių dienų nuo jo paskelbimo dienos apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, apeliacinį skundą paduodant per Regionų administracinį teismą.

Teisėja Gitana Butrimaitė